

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національного університету
охорони здоров'я України імені
П.Л. Шупика

В'ячеслав КАМІНСЬКИЙ

«28» грудня 2024 року

ЗВІТ

за результатами оцінки корупційних ризиків
у Національному університеті охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

На виконання антикорупційної програми Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика робочою групою створеною наказом НУОЗ України від 14.02.2024 №772, враховуючи положення Методології управління корупційними ризиками затвердженою наказом НАЗК від 28.12.2021 № 830/21, проведено оцінку корупційних ризиків в університеті за 2024 рік.

Під час ідентифікації корупційних ризиків в університеті визначалися його вразливі до ризиків сфери діяльності, окремі функції та завдання, конкретні напрями діяльності структурних підрозділів під час виконання ними роботи.

Ідентифікація корупційних ризиків проводилася шляхом дослідження (аналізу) зовнішнього та внутрішнього середовища університету на предмет виявлення чинників корупційних ризиків у локальних нормативно-правових актах і організаційно-управлінській діяльності НУОЗ. Локальні нормативно-правові акти, які регулюють діяльність університету, аналізувалися на предмет виявлення норм щодо здійснення НУОЗ дискреційних повноважень і норм, що сприяють вчиненню корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією (нечітко сформульовані дефініції та мовні конструкції, правові колізії тощо).

Як джерела отримання інформації для ідентифікації корупційних ризиків використовувалися нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, що регулюють діяльність НУОЗ; звернення, що надійшли до закладу від фізичних та юридичних осіб та результати перевірок, аудитів, проведених контролюючими органами, використання даних анкетування, публікації в засобах масової інформації та соціальних мережах; інформація з відкритих реєстрів, в тому числі судових, дослідження корупційних ризиків у вищій освіті.

Корупційні ризики визначені як в контексті законодавства, яке прямо регулює питання вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією

правопорушень (Закон України «Про запобігання корупції», кримінальне, адміністративне законодавство тощо).

Загалом стратегічним аналізом корупційних ризиків сформовано розширений аналіз з 55 корупційних ризиків у 4-х основних сферах організації закладів вищої освіти:

- Навчальний процес;
- Наукова діяльність;
- Адміністративна діяльність
- Партнерство ЗВО із зовнішніми партнерами.
- Сформовано перелік з 25 корупційних ризиків, які є найбільш типовими для сучасної системи вищої освіти в державі.

Оцінка корупційних ризиків полягає у визначенні потенційних та реальних наслідків для певних сфер діяльності університету у разі не дотримання працівниками вимог антикорупційного законодавства.

За результатами ідентифікації визначено такі корупційні ризики у діяльності НУОЗ України імені П. Л. Шупика:

1. Ймовірність корупційних чинників в організаційно-розпорядчих документах університету щодо організації вступної кампанії.

Опис: Можливість прийняття рішень на свій розсуд. Недотримання норм чинного законодавства при розробці внутрішніх нормативних актів. Перевищення наданих повноважень.

Чинники корупційного ризику: Недосконалість внутрішніх нормативних актів, відсутність чіткого розподілу повноважень між учасниками процедури прийняття рішень.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: Вчинення неправомірних дій передбачає дисциплінарну відповідальність.

2. Ймовірність залучення до роботи приймальної комісії недоброчесних працівників.

Опис: Наявність особистого(приватного), майнового (немайнового) інтересу члена приймальної комісії.

Чинники: Особисті якості члена приймальної комісії, недотримання ним норм антикорупційного законодавства.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: Наявність репутаційних втрат університету.

3. Неправомірний вплив на роботу приймальної комісії, надання переваги кандидатам на вступ до НУОЗ через вплив третіх осіб.

Опис: Непрозорий порядок формування персонального складу приймальної комісії, залежність членів приймальної комісії від посадових осіб університету, втручання третіх осіб у діяльність приймальної комісії. Наявність

конфлікту інтересів, можуть привести до надання переваг, або створенню перешкод вступникові.

Чинники: Недбалість, недоброчесність посадових осіб університету, членів приймальної комісії.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: Наявність репутаційних втрат університету.

4. Неправомірний вплив на роботу приймальної комісії при переведенні вступників на вакантні місця державного замовлення.

Опис: Наявність приватного інтересу посадових осіб університету, втручання третіх осіб у діяльність приймальної комісії. Та можливість отримання неправомірної вигоди ними.

Чинники: Наявність конфлікту інтересів, та особиста зацікавленість в цьому посадових осіб.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: Вчинення порушення передбачає дисциплінарну відповідальність. Наявність репутаційних втрат університету.

5. Вступ на навчання за внутрішніми іспитами, які не передбачають подання сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО/НМТ). Ймовірність необ'єктивного оцінювання під час вступу за внутрішніми правилами на підставі внутрішнього фахового вступного випробовування.

Опис: Фахове вступне випробування — форма вступного випробування для вступу на основі здобутого ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей. (як приклад повторна магістратура спеціальності 053, 231, 229, 281).

Неухильне дотримання вимоги щодо конкурсних засад вступу є можливим лише у разі обчислення конкурсного балу за результатами ЗНО/НМТ. В усіх інших випадках існує можливість суб'єктивного оцінювання досягнень вступника.

Програма фахових вступних випробувань, структуру оцінки та порядок оцінювання розробляється предметною комісією і затверджується головою приймальної комісії університету. Цю інформацію оприлюднюють на вебсайті університету. Проте інколи критерії, порядок та структура оцінювання підготовленості вступників можуть бути не чіткі. Це надає приймальній комісії широкі дискреційні повноваження і можливість здійснювати неправомірний вплив на таке оцінювання.

Чинники: Недосконалість нормативно-правового врегулювання щодо вступу до університету. Недосконалість нормативного регулювання у частині роботи приймальної комісії, яка приймає фахові випробування для вступу до НУОЗ чи на навчальні програми всередині ЗВО. Дискреційні повноваження приймальної комісії, при прийомі вступних випробувань. Невизначеність

форми, критеріїв та структури оцінювання, правил вступних випробувань. Індивідуальна недоброчесність членів предметних комісій приймальної комісії, вступників.

Наприклад, фахове вступне випробування для абітурієнтів, які бажають отримати повторний диплом магістра і вступають на основі освітнього ступеня спеціаліста (магістра) може проходити, як звичайний письмовий іспит без використання автоматизованих систем обробки результатів і їх “вручну” перевіряють члени приймальної комісії. Відсутність законодавчої рамки або обов’язкової внутрішньоуніверситетської політики проводити такі вступні випробування з використанням автоматизованих систем, або з обов’язковим оприлюдненням результатів, чіткою процедурою апеляції до іншої приймальної комісії є джерелом корупційного ризику.

Члени предметних комісій можуть вимагати від вступників під час приймання таких іспитів неправомірну вигоду або отримувати пропозицію її надання за незаконний вплив на результати оцінювання. Такий вплив може виявлятися у попередньому наданні правильних відповідей, заміні вступної роботи вступника, дописуванні відповідей в екзаменаційній роботі, наданні можливості списати тощо.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов’язаного з корупцією: несправедливі умови вступу: викривлення результатів вступних випробувань, прийняття до університету недоброчесних студентів, або вибудовування додаткової ланки «хабаря» під час вступної кампанії, корумпування освітнього середовища, корупційний тиск на абітурієнтів/студентів, порушення прав учасників освітнього процесу на справедливі та рівні умови вступу до університету, формування у майбутніх здобувачів вищої освіти сприйняття корумпованості закладу. У зв’язку з цим соціальна напруженість; репутаційні втрати університету на ринку освітніх послуг.

Юридичні наслідки: Шахрайство (ст. 190 ККУ); підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 ККУ); прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 ККУ); підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 368-3 ККУ); пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 ККУ); зловживання впливом (ст. 369-2 ККУ).

6. Ймовірність вимагання неправомірної вигоди в обмін на оцінки, при складання екзаменаційно- залікових сесій.

Опис: Стандарти й рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти, Закони України “Про освіту”, “Про вищу освіту” визнають право здобувачів освіти на справедливе та об’єктивне оцінювання результатів навчання. Також встановлюють низку критеріїв, які сприяють чесному, прозорому та об’єктивному оцінюванню здобувачів освіти впродовж усього їхнього навчання.

Процес оцінювання знань здобувачів освіти це: поточне оцінювання під час практичних, лабораторних чи інших подібних занять; проміжне чи підсумкове контрольне, модульне або залікове оцінювання; наукові (курсіві, дипломні, магістерські) чи дослідницькі (експериментальні) роботи; проходження практики; складання іспитів.

Сама по собі внутрішня регламентація процесу та впровадження технологій оцінювання не забезпечить відповідність такого оцінювання.

Широкі повноваження викладачів щодо методів оцінювання з одного боку та брак інструментів для контролю оцінювання з іншого сприяють можливим зловживанням під час освітнього процесу. При цьому, ініціаторами «обходу процедур» можуть бути як здобувачі освіти, так і науково-педагогічні працівники.

Практика вимагання/пропонування/надання неправомірної вигоди за успішне оцінювання різних видів студентських робіт є, на жаль, одним із найпоширеніших корупційних проявів у вищій освіті.

Чинники: Недостатній рівень або відсутність сформованої корпоративної та антикорупційної культури в університеті; відсутність електронної системи управління навчальним процесом та електронного журналу для обліку успішності студентів або відсутність контролю за цією системою; брак інформації про навчальний процес, зміст навчальних програм, критеріїв оцінювання на сайті чи інших навчальних платформах університету; недостатня чіткість критеріїв оцінювання знань студентів або недотримання таких критеріїв; індивідуальна недоброчесність відповідальних працівників, науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти; відсутність формалізованої регулярної системи оцінювання якості викладання дисциплін (анонімні опитування студентів через інструменти google або в інший спосіб), зрозумілої процедури опрацювання результатів оцінювання та відповідного реагування на заявлені або виявлені корупційні та інші правопорушення; толерування корупції в освітньому процесі з боку різних груп учасників освітнього процесу (викладачів, адміністраторів, здобувачів освіти).

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: Порушення прав учасників освітнього процесу; зниження якості освіти та кваліфікації випускників; формування у здобувачів освіти університету толерантного ставлення до корупції; формування негативного іміджу університету; встановлена юридична відповідальність Шахрайство (ст. 190 ККУ); Підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 ККУ); Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 ККУ); Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 ККУ); Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 ККУ); Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП). Дисциплінарна відповідальність, в тому числі звільнення особи із займаної посади.

За вчинення корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення відомості про таку особу вносяться до Реєстру корупціонерів (ст. 59 Закону України «Про запобігання корупції»).

7. Ймовірність залучення посередників для отримання неправомірної вигоди під час оцінювання студентів.

Опис: Українське законодавство забезпечує обов'язкову участь студентів у прийнятті рішень на всіх рівнях у системі вищої освіти. Закон України "Про вищу освіту" встановлює право і можливість студентів розв'язувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, брати участь в управлінні університетом, тобто здійснювати студентське самоврядування.

За цим законом органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні організаційні форми (парламент, сенат, старостат, студентський ректорат, студентські деканати, студентські ради тощо).

Серед перелічених форм найбільш поширеним є старостат.

Діяльність старост законодавством не регулюється. Завдання, права та обов'язки старости групи має регламентуватися виключно локальними актами університету. Основним завданням старостату є координування студентів, забезпечення і захист прав та інтересів студентства, сприяння у створенні необхідних умов для навчальної діяльності, проживання і відпочинку студентів.

Староста представляє інтереси студентів групи в дирекції/деканаті та на кафедрах, і здійснює комунікацію між студентами групи й викладачами відповідною кафедрою/дирекцією/деканатом з навчальних питань та будь яких інших, і є одним з основних посередників між студентами групи й викладачами та адміністрацією інституту/факультету, а також університету. Цими повноваженнями старост можуть скористатися недобросовісні викладачі під час навчання, використовуючи їх посередництво для організованого збору коштів за здачу певного предмета чи оцінку за інші види робіт.

Окрім старост, подібну функцію можуть виконувати куратори груп, методисти чи лаборанти кафедр, деканатів.

Чинники корупційного ризику: індивідуальна недобросовісність науково-педагогічних працівників, старост, кураторів груп, методистів тощо; передавання інформації студентам тільки через старост, кураторів груп, відсутність альтернативних каналів інформування студентів; перекладання обов'язків по організації навчального процесу, які мають виконувати структурні підрозділи університету (навчально-методичний відділ, деканати, кафедри тощо) на старост; покладання на старост, кураторів додаткових завдань з індивідуальної роботи зі студентами, які мають академічні заборгованості; фактичний доступ старост, методистів до даних про успішність студентів та можливість вносити зміни до таких даних.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: порушення прав учасників освітнього процесу; спотворення ідеї студентського самоврядування та його ролі в процесах управління університету; зниження якості освіти та кваліфікації випускників закладів вищої освіти; формування у здобувачів освіти університету толерантного ставлення до корупції; формування негативного іміджу НУОЗ.

Корупційні та інші юридичні наслідки: кримінальна відповідальність шахрайство (ст. 190 ККУ); прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 ККУ); пропозиція, обіцянка

або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 ККУ). порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП); незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень (ст. 172-8 КУпАП); дисциплінарна відповідальність, в тому числі звільнення особи із займаної посади.

• За вчинення корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення відомості про таку особу вносяться до Реєстру корупціонерів (ст. 59 Закону України "Про запобігання корупції").

За результатами аналізу анонімного анкетування 12 відсотків респондентів зазначили, що стикалися з вимаганням коштів за надання певних послуг.

8. Ймовірність зловживання при вступі та навчанні в аспірантурі (докторантурі).

Загальні вимоги щодо вступу в аспірантуру (ад'юнктуру) та докторантуру визначають Постанова КМУ від 26.03.2016 №261 та правила прийому для здобуття вищої освіти, які затверджує Міністерство освіти і науки України кожного року.

Навчання може відбуватися: за кошти державного бюджету; за кошти фізичних осіб або юридичних осіб.

Загалом, законодавство передбачає, що вступ в аспірантуру відбувається на конкурсній основі. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами:

єдиного вступного іспиту проведеного Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства;

вступного іспиту із спеціальності або спеціальностей для міждисциплінарної програми (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень)

Порядок, перелік і строки подання документів для вступу; зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю щороку визначаються університетом у своїх внутрішніх правилах, затверджених вченою радою.

Вони повинні бути публічними, оприлюднені завчасно (не пізніше, як за 1 місяць до початку прийому документів) на офіційному вебсайті.

Вступні випробування здебільшого відбуваються усно або письмово (у формі відповідей на відкриті питання, тощо). Для кожного випробування для вступу в аспірантуру створюється предметна комісія. Під час оцінювання вступників до уваги також беруть їх наукові та інші здобутки. Склад апеляційної комісії затверджує ректор.

При цьому мають місце корупційні ризики. Це пов'язано як із тим, що прийом документів здійснюється «вручну» тобто, через людські контакти, так і

з тим, що вступні іспити ще досі проводяться усно або в простій письмовій формі, не є анонімними.

Наукова спільнота особливо в розрізі конкретних спеціалізацій, є доволі закритою, що створює сприятливе середовище для патронатства, впливу та тиску на членів екзаменаційних комісій.

Чинники: Попри те, що вступ відбувається за рішенням комісії, не виключними можуть бути такі прояви порушення принципів доброчесності цього процесу як: випадки порушення доброчесності цього процесу через пропонування / вимагання / отримання неправомірної вигоди співробітникам(и) університету членам(и) приймальної комісії під час вступних іспитів до аспірантури; прийняття рішення в умовах конфлікту інтересів та надання переваг близьким або пов'язаним особам при вступі та конкурсному відборі на (бюджетні) місця аспірантури; здійснення тиску (впливу) на членів приймальної комісії зі сторони авторитетних колег або керівництва університету аби вони відповідно оцінили того чи іншого вступника; завчасне повідомлення відповідальними особами правильних відповідей або домовленість з вступником щодо конкретного іспитового білета, який він "витагне"; підміна екзаменаційних робіт членами предметної комісії.

Не виключним є також створення штучних бюрократичних перешкод при вступі, що також є порушенням принципів доброчесності.

Корупційні та інші юридичні наслідки:

Зниження наукового іміджу університету як в Україні, так і за кордоном; зневіра молоді та небажання будувати професійний шлях у сфері освіти і науки; підготовка наукових кадрів, які неспроможні продукувати якісні наукові результати, що мають прикладне значення, розвивати наукову та освітню сферу університету.

Вчинення порушення передбачає дисциплінарну відповідальність наприклад - звільнення особи із займаної посади або виключення зі складу ради, адміністративну, кримінальну відповідальність. Наявність репутаційних втрат університету.

9. Ймовірність виникнення конфлікту інтересів. Приховування факту спільної роботи близьких осіб в НУОЗ, які перебувають в підпорядкуванні.

Опис: законодавство визначає підстави виникнення приватного та реального конфлікту інтересів у посадових осіб які виконують організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарських функцій, що можуть спричинити наявність приватного інтересу, зумовленого спільною роботою з близькою особою, а також повноваження ректора, щодо врегулювання конфлікту інтересів.

Чинники: Приховування такої інформації, посадовою особою про близьку особу, що працює у підпорядкуванні, створює умови для несвоєчасного вжиття заходів врегулювання потенційного чи реального конфлікту інтересів.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: вчинення корупційних або

пов'язаних з корупцією правопорушень; за які встановлена адміністративна, дисциплінарна відповідальність, репутаційні втрати НУОЗ.

10. Ймовірність виникнення конфлікту інтересів при залученні працівників до участі в робочих чи дорадчих органах, зокрема неповідомлення про наявність реальний конфлікту інтересів.

Опис: Антикорупційним законодавством визначені умови виникнення приватного та реального конфлікту інтересів у посадових осіб які виконують робочі функції, що можуть спричинити наявність приватного інтересу, при здійсненні певних дій в колегіальних (дорадчих) органах (вчена рада, ректорат, кадрова комісія тощо), наприклад голосування за призначення на посаду близької особи, щодо присвоєння вченого звання та інші дії, що потребують прийняття рішення колегіального органу, а також повноваження цих органів, щодо врегулювання конфлікту інтересів. Неповідомлення про наявний конфлікт інтересів та вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів може призвести до прийняття неправомірних рішень.

Чинники: Приховування такої інформації, створює умови для несвоєчасного вжиття заходів врегулювання потенційного чи реального конфлікту інтересів.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: Вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень; репутаційні втрати НУОЗ, дисциплінарна та/або адміністративна відповідальність особи, яка вчинила таке порушення.

11. Необізнаність працівників університету, здобувачів освіти у антикорупційному законодавстві, що може призвести до корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Опис: Правовий порядок в державі ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Антикорупційне законодавство встановлює певні заборони, норми порушення яких тягне за собою відповідальність.

Чинники: Необізнаність працівників університету, здобувачів освіти антикорупційному законодавству, може призвести до недотримання антикорупційних норм, ти самим як наслідок, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: Вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень; репутаційні втрати НУОЗ,

12. Ймовірність неправомірного одержання подарунків. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання працівником університету неправомірної вигоди.

Опис: Стаття 23 Закону України «Про запобігання корупції» встановлює певні обмеження щодо одержання подарунків. Особам, зазначеним у пунктах 1,

2 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

2. Особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону, можуть приймати подарунки, які відповідають загально визначеним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, якщо вартість таких подарунків одноразово не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на день прийняття подарунка, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на 1 січня року, в якому прийнято подарунки.

Чинники: Необізнаність посадових осіб університету, та ігнорування ними встановлених заборон, може призвести до недотримання антикорупційних норм, тим самим як наслідок, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: За допущені (вчинені) діяння встановлена адміністративна, дисциплінарна відповідальність

13. Ймовірність порушень при організації проведення конкурсного відбору наукових та науково-педагогічних працівників Університету.

Опис ризику: конкурсний відбір проводиться на засадах: відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників.

Можливість отримання членами конкурсної комісії пропозицій від осіб з метою сприяння успішного проходження конкурсного відбору, неповідомлення претендентом на зайняття вакантної посади про потенційний чи реальний конфлікт інтересів; подання претендентом на посаду недостовірних відомостей.

Чинники: Недоброчесність кандидатів на посаду, а також можливе зловживання своїм положенням окремими членами кадрової (конкурсної) комісії.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: За допущені (вчинені) діяння встановлена кримінальна, адміністративна, дисциплінарна відповідальність. Формування недоброчесного та низького кваліфікованого науково-педагогічного складу університету. Зниження іміджу НУОЗ через низьку якість науково-педагогічного складу.

14. Ймовірність зловживань при призначенні премій або інших виплат стимулюючого характеру

Опис: Перелік премій та інших виплат стимулюючого характеру визначаються на рівні Колективного договору університету з урахуванням норм Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про науково-технічну діяльність», Кодексу Законів про працю України.

Постановою КМУ 1298 надано право керівникам в межах фонду заробітної плати затверджувати порядок і розміри преміювання працівників, відповідно до їх особистого внеску у процеси університету. Тому процес розподілу між працівниками таких виплат регламентується виключно внутрішніми політиками НУОЗ (Колективний договір, Порядок преміювання працівників).

В Законі України «Про вищу освіту» визначено запровадження рейтингування досягнень науково-педагогічних працівників, але це право в університеті залишається не реалізованим, рейтингування відсутнє. Таким чином у керівника залишаються широкі дискреційні повноваження для прийняття рішення про призначення та розподіл стимулюючих виплат, через відсутність чітко визначених критеріїв та індикаторів підтвердження персональних здобутків і можливий суб'єктивізм при оцінюванні таких досягнень.

Відсутність рейтингування (визначення рівня професійної ефективності працівників за певними критеріями) або іншого інструменту для підвищення прозорості цього процесу сприяє тому, що службова особа може приймати рішення в умовах конфлікту інтересу.

Чинники корупційного ризику: Відсутність чітких та зрозумілих критеріїв оцінки професійних здобутків науково-педагогічних та інших працівників.

Широкі дискреційні повноваження керівника щодо розподілу премій та інших виплат стимулюючого характеру науково-педагогічним працівникам та співробітникам університету.

Можливі наслідки корупційного ризику: Втрата науково-педагогічними працівниками та співробітниками мотивації до розвитку та досягнення більш високих показників в роботі (наукові праці, використання інтерактивних методик викладання, розвиток партнерства, залучення грантових проєктів) через непрозорий процес розподілу премій та інших заохочувальних виплат; Зниження довіри працівників до керівництва університету та іміджу самого закладу, що унеможлиблює розвиток кадрового потенціалу.

- Зниження якості навчання через те, що науково-педагогічні кадри починають шукати додаткові джерела доходу.

- У випадку недоброчесності окремі працівники, науково-педагогічні кадри, прагнучи збільшити свій дохід, зловживають повноваженнями, вимагаючи та/або отримуючи неправомірну вигоду від здобувачів освіти за підвищення результатів їх навчання тощо.

15. Ймовірність надання неправомірної вигоди за складання іспитів в аспірантурі.

Опис: Для тих науковців, які вступають в аспірантуру, атестацію проводять виключно одноразові спеціалізовані вчені ради.

До складу такої ради входить її голова, двоє рецензентів та двоє офіційних опонентів (з іншого закладу освіти чи установи). Порядок визначає вимоги щодо компетентності членів разових рад, а також обмеження, спрямовані на уникнення конфлікту інтересів у таких членів рад.

Доктора філософії можуть позбавити його наукового ступеня, якщо з'ясується, що захист відбувся з порушеннями або в роботі виявляють плагіат.

Порядок також врегульовує механізм оплати праці членів разових рад. Така оплата повинна бути закладена в кошторисі університету і виплачуватися за рахунок джерел, з яких здійснюється (здійснювалася) підготовка здобувача або за рахунок коштів закладу.

Іншими словами, офіційно оплату праці членів ради повинен організувати та забезпечити університет, а не сам аспірант. Водночас така норма може трактуватися як рекомендаційна.

Попри нормативне врегулювання вступу та навчання в аспірантурі (докторантурі), фактичні відносини між здобувачем та його науковим керівником, науково-педагогічними працівниками кафедри, за якою здобувач закріплений, членами спеціалізованої вченої ради, опонентами складно проконтролювати.

Тому, у процесі підготовки наукових кадрів не можна виключати прояви недоброчесності та зловживань як з боку аспірантів (докторантів), так і з боку науковців, які супроводжують процес навчання.

Найчастіше недоброчесність у цих процесах може виявлятися у таких правопорушеннях:

- вимагання неправомірної вигоди з боку співробітників університету, та
- отримання науковим керівником неправомірної вигоди за перевірку та подальше просування наукової праці на різних етапах дослідження;
- наданні/отриманні неправомірної вигоди опонентом від аспіранта за рецензування (надання відгуку) наукового дослідження;
- наданні/отриманні неправомірної вигоди членами кафедр/ науковими працівниками за проведення попереднього захисту наукового дослідження.

Чинники: Індивідуальна недоброчесність наукового керівника/аспіранта /опонента/рецензента/ членів спеціалізованої вченої ради; відсутність механізмів ефективного контролю фактичних відносин між аспірантом та науковим керівником /опонентом/рецензентами / членами вченої ради; матеріальні стимули та доплати за науковий ступінь під час роботи в університеті.

Корупційні та інші юридичні наслідки: настання відповідальності, передбаченої Кодексом України про адміністративні правопорушення; кримінальної відповідальності. Дисциплінарна відповідальність та інші санкції, наприклад, звільнення особи із займаної посади або виключення зі складу ради.

За вчинення корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення відомості про таку особу вносяться до Реєстру корупціонерів (ст. 59 Закону України "Про запобігання корупції").

16. Ймовірність зловживань під час проведення заходів з безперервного професійного розвитку.

Опис: Законодавство України передбачає освіту дорослих, що є складовою освіти впродовж життя, спрямовану на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання. Складовою освіти для дорослих є післядипломна освіта, підвищення кваліфікації, безперервний професійний розвиток особи. У сфері медичної освіти це проходження інтернатури, стажування, циклів спеціалізації, тематичного удосконалення. Цикли спеціалізації надають право набуття відповідної спеціальності згідно встановленої номенклатури лікарських (провізорських) спеціальностей. За результатами проходження циклу видається сертифікат

Цикли тематичного удосконалення проводяться у зв'язку з підвищенням вимог до рівня кваліфікації, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування організаторських навичок для виконання обов'язків на займаній або на більш високій посаді.

Проходження циклів тематичного удосконалення передбачає обов'язкову особисту участь працівника у місці їх проведення та/або дистанційну участь в режимі реального часу. За результатами циклу видається посвідчення.

Попри це інколи мають місце факти неучасті здобувачів освіти в заходах тематичного удосконалення, формалізація навчання на циклах спеціалізації, фальсифікація результатів навчання. контролю рівня знань за певну винагороду. Ускладняється відповідальними працівниками університету процедура подання документів на навчання на циклах спеціалізації та ТУ.

Видача фальсифікованих сертифікатів та посвідчень особам, які взагалі не навчалися на циклах ТУ та спеціалізації, за неправомірну винагороду.

Чинники: Відсутність локального нормативного акту який регулює порядок видачі, обліку бланків сертифікатів. Індивідуальна недоброчесність адміністративних працівників університету, науково-педагогічних працівників кафедр, деканатів, кураторів циклів.

Корупційні та інші юридичні наслідки: низький рівень навчання, репутаційні втрати та зниження іміджу НУОЗ; кримінальна відповідальність недоброчесних працівників шахрайство (ст. 190 ККУ); підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 ККУ); прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 ККУ); пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 ККУ); підроблення документів ст. 358 ККУ. Дисциплінарна відповідальність та інші санкції, наприклад, звільнення особи із займаної посади або виключення зі складу ради.

За вчинення корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення відомості про таку особу вносяться до Реєстру корупціонерів (ст. 59 Закону України "Про запобігання корупції").

17. Ймовірність необ'єктивного відбору здобувачів освіти, громадян України для участі у програмах академічної мобільності.

Опис: відповідно до Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» передбачено здобуття освіти громадянами України за кордоном у контексті їхньої участі у програмах академічної мобільності відповідно до міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти і науки, міжнародних програм та проєктів, якими передбачено здобуття освіти громадянами України за кордоном. Станом на сьогодні відсутній порядок конкурсного відбору громадян України для участі у програмах академічної мобільності, що потенційно спричиняє ризик необ'єктивного та непрозорого відбору кандидатів на навчання за кордоном.

Чинники: відсутність нормативно-правового акту, що регулює порядок проведення конкурсного відбору громадян України для участі у програмах академічної мобільності.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: необ'єктивність під час відбору кандидатів на навчання за кордоном; репутаційні втрати НУОЗ.

18. Ймовірність встановлення дискримінаційних вимог до учасників процедури публічної закупівлі.

Опис: можливість встановлення необґрунтованих вимог для потенційних учасників процедури закупівлі з метою надання переваги окремим учасникам; наявність у посадових осіб приватного інтересу.

Чинники: недоброчесність посадових осіб замовника щодо надання переваги окремим учасникам процедури закупівлі.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: втрата репутації НУОЗ; необґрунтовані фінансові витрати; подання скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель; отримання товарів, робіт, послуг низької якості.

19. Ймовірність встановлення необґрунтованої (завищеної) ціни договору, штучне завищення обсягів закупівлі.

Опис: можливість штучного завищення обсягів закупівлі, завищення очікуваної вартості закупівлі та ціни договору в умовах змови посадових осіб замовника та потенційних контрагентів.

Чинники: недоброчесність службових осіб при формуванні плану закупівель, визначення предмета закупівлі, обсягу та очікуваної вартості товарів, робіт, послуг; наявність у них приватного інтересу.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: репутаційні втрати НУОЗ; необґрунтовані фінансові витрати.

20. Поділ предмету закупівлі.

Опис: штучний поділ предмета закупівель, що може призводити до необґрунтовано високих фінансових витрат, сприяти вчиненню корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення.

Чинники: недостатня урегульованість внутрішньої процедури проведення закупівель.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: репутаційні втрати НУОЗ; необґрунтовані фінансові витрати.

21. Ймовірність укрупнення предмета закупівлі, що може призвести до мінімізації конкуренції.

Опис: штучне «укрупнення» предмета закупівлі із зазначенням сукупності таких технічних або інших споживчих характеристик товару (послуг, робіт), яким може відповідати лише один виробник в умовах, коли кожне найменування може бути закуплене окремо та бути представлене різними виробниками.

Чинники: недостатній контроль за підготовкою тендерної документації.

Можливі наслідки вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією: репутаційні втрати НУОЗ; необґрунтовані фінансові витрати.

Оцінка ймовірності виникнення корупційного ризику визначалася відповідно до частоти випадків вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, з урахуванням часових меж визначених Методологією управління корупційними ризиками (додаток 1).

За результатами зазначеної оцінки встановлено, що майже всі ідентифіковані корупційні ризики є ризиками з низькою ймовірністю виникнення, позаяк за корупційні правопорушення чи правопорушення, пов'язані з корупцією, що зазначені як ризики, працівники Університету до відповідальності не притягалися.

Наслідки корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, оцінювалися відповідно до розмірів збитків НУОЗ, рівня відповідальності у разі вчинення працівниками того чи іншого корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення, а також репутаційних втрат закладу.

За результатами оцінки можливих наслідків корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення встановлено, що:

8 (вісім) ідентифікованих корупційних ризиків мають високий рівень ймовірності наслідків за вказаними критеріями, оскільки вони пов'язані з вчиненням корупційних правопорушень або пов'язаних з корупцією правопорушень, за які передбачено в тому числі і кримінальну відповідальність.

8 (вісім) ідентифікованих корупційних ризиків мають середній рівень ймовірності наслідків оскільки вони пов'язані з вчиненням корупційних

правопорушень або пов'язаних з корупцією правопорушень, які тягнуть за собою репутаційні втрати університету та необґрунтовані фінансові витрати

3 (три) ідентифікованих корупційних ризиків мають середній рівень ймовірності наслідків за вказаними критеріями, оскільки вони пов'язані з вчиненням пов'язаних з корупцією правопорушень, за які передбачено адміністративну, дисциплінарну відповідальність, або передбачають незначні фінансові втрати та репутаційні втрати;

2 (два) ідентифіковані корупційний ризик має низький рівень ймовірності наслідків за вищевказаними критеріями, оскільки він пов'язаний з вчиненням правопорушень, за які передбачено дисциплінарну відповідальність, та мене передбачено фінансових втрат.

Результати оцінки наслідків корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, наведені у додатку 2.

Визначення пріоритетності (ступеню) корупційних ризиків встановлювалося за їх кількісним рівнем, який визначається добутком рівня ймовірності виникнення корупційного ризику на рівень наслідку корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією (додаток 3).

Пропозиції щодо заходів із усунення виявлених корупційних ризиків викладено у таблиці оцінених корупційних ризиків та заходів щодо їх усунення (додаток 5).

Уповноважений з антикорупційної діяльності

Юрій СІДЕНКО